

Úřad zastavil Drábkovy IT zakázky

Antimonopolní úřad včera rozhodl, že několik zakázek na IT služby pro ministerstvo práce se musí zastavit. **Neproběhlo totiž výběrové řízení.** Problematické nové systémy na správu sociálních dávek tak čekají další změny.

Nové vedení ministerstva práce musí hasit pochybení svého předchůdce Jaromíra Drábka (TOP 09) a jeho náměstka Vladimíra Šišky při zadávání veřejných zakázek. Antimonopolní úřad včera rozhodl, že pochybně udělená zakázka na IT systémy pro úřady práce se zastaví a dodavatel se řádně vysoutěží.

Problém je s dodatky k prováděcí smlouvě s firmou Fujitsu Technology Solutions. Díky nim se k zakázkám pro ministerstvo práce dostaly firmy bez soutěže. U některých z nich navíc vzniklo podezření, že za jejich anonymními akcemi stojí někdo z blízkého okolí exministra Drábka či jeho tehdejšího náměstka Vladimíra Šišky.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) nyní rozhodl, že dva z šesti dodatků zruší. „Zákaz plnění uvedených dodatků úřad uložil s účinností od 5 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí,“ uvedl Martin Švanda, mluvčí ÚOHS. Jde o služby za 740 milionů korun. Zbývající dodatky bude nadále zkoumat – opět kvůli podezření na porušení zákona o veřejných zakázkách.

Ministerstvo práce a ministerstvo vnitra dostaly navíc půlmilionovou pokutu a všichni účastníci řízení, včetně dodavatelské firmy, se mohou proti rozhodnutí do

15 dnů odvolat. Obě ministerstva se včera odkázala na to, že si rozhodnutí úřadu musí nejprve nastudovat, než řeknou, co dál.

Dodávky IT služeb se zčásti týkají programů pro sociální dávky na úřadech práce, které prosluly chybovostí a neúplností. Do pěti měsíců se s nimi nyní bude muset něco dít.

Soutěž, nebo starý systém

Na stole jsou teď minimálně dvě varianty: buď se v rekordně krátké době pěti měsíců vysoutěží nový správce dávkových aplikací. Anebo se ministerstvo vrátí k programům firmy OKSystem, která pro úřady práce do roku 2011 všechny programy dodávala.

Bývalý ministr Drábek je přesvědčen, že nechyboval. „Postup byl správný, protože byl realistický,“ uvedl. Rychlou cestou bez výběrového řízení se podle něj šlo proto, že úřad musel kvůli úsporám zlevnit provoz a zajistit včas start sociální reformy. Její podoba byla přitom právě v Drábkových rukou.

Ministerstvo práce podle náměstka pro informatiku Jana Vituly už začalo pracovat na tom, aby se od smlouvy s Fujitsu očistilo a služby řádně vysoutěžilo. „V lednu jsme zveřejnili čtyři předběžná oznámení o zakázkách na správu a provozní podporu aplikací Hmotná nouze, Zaměstnanost, Sociální

služby a Zdravotně postižené osoby,“ vyjmenovává Vitula. Každá ze zakázek by měla vyjít na 20 milionů ročně.

Zda to ÚOHS bude stačit, není zřejmé. Podle Procházky by dávalo smysl, aby se nově vysoutěžil i vývoj samotných programů, nejen údržba těch stávajících. Ty byly totiž v roce 2011 vytvořeny za nízké částky v řádu statisíců korun (zakázky malého rozsahu bez výběrového řízení) skupinou firem, která je posléze za stamiliony a díky Fujitsu opět bez soutěže spravuje. V roli subdodavatelů jsou české firmy – Vítkovice IT Solutions, Skill, Comparex CZ či Techniserv IT Software Development. Vlastníci některých z nich se schovávají za anonymními akcemi.

Fujitsu má rámcovou smlouvu s ministerstvem vnitra na dodávku licencí k produktům Microsoft pro státní správu. V roce 2011 toho ministerstvo práce využilo, sepsalo s Fujitsu prováděcí smlouvu pro svůj resort a na ni navěsilo dodatky na různé další IT služby. Ty ovšem mají s Microsoftem společného asi jen tolik, že ke svému fungování potřebují jeho operační systém. „Vznikají tam úplně nové věci, vytváříte nový produkt,“ vysvětluje Jan Barтоšek, stínový ministr KDU-ČSL, který se na podání návrhu na ÚOHS podílel.

Jitka Vlková

Cílem bylo dostat do systému spřátelené firmy

PRAHA (jvl) Loni v únoru podala KDU-ČSL návrh antimonopolnímu úřadu, aby zastavil dodávky IT služeb zadané bez výběrového řízení bývalým vedením ministerstva práce. Po roce se dočkala. „Chyby v zakázkách odnesli lidé,“ soudí Jan Bartošek, stínový ministr práce za KDU-ČSL.

Jan Bartošek

Je to správný krok ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, protože zde byl obehán zákon. Nemí možné, aby ministerstvo práce na rámcovou

smlouvu navěsilo šest dodatků k prováděcí smlouvě za 3,6 miliardy korun. Pokud ministerstvo chtělo zlevnit software, je to správné, ale mělo to standardně soutěžit podle zákona o veřejných zakázkách.

Podání podnětu jste v dubnu z formálních důvodů museli přehrát na firmu Student Agency Radima Jančury, který sedí v Nadačním fondu proti korupci. Co říkáte rozhodnutí ÚOHS?

Co přesně váš podnět na ÚOHS rozporoval?

Aby zakázky pomocí dodatků byly zadány přímo firmám bez výběrového řízení. Dnes se na tom podílí firmy s anonymními akciiemi na doručitele. Smlouvy byly napsány obecně a amatérsky bez toho, co má software obsahovat a čeho se zakázka týká. Nebylo řečeno, v jakém jazyce se to má programovat, jak to bude navazovat na základní registry (zásadní databáze pro fungování státní správy, pozn. red.), byla to zakázka vyrušená ze systému. Tato zvěrstva se dějí i v jiných

resortech, viz registr vozidel. Každý resort si dělá, co chce, systémy na sebe nezapadají, nepřinášejí efektivity. Odnášejí to lidé.

Proč podle vás ministerstvo s přidělením zakázek tak spěchalo, že newypsaló výběrové řízení?

Jejich právní výklad byl, že to lze udělat přes rámcovou smlouvu. Nikdo nevěděl, jak dlouho vláda vydrží, snahou mohlo být dostat spřátelené firmy do systému. Pak by bylo jedno, kdo ministerstvo ovládá, nový software by realizovaly firmy, které tam měly být. Proto ten tlak.

Programy na správu sociálních dávek pro miliony lidí byly vyvíjeny v rekordním čase několikrát měsíců. To je podle vašich expertů běžné?

Zavádění, testování, risk management nového softwaru normálně, například v bankách, probíhají dva roky. Staré a nové aplikace běží vedle sebe a ta nová se průběžně odladuje, aby nechybovala. Je to odpovědnost bývalého ministra Jaromíra Drábka a jeho náměstka Vladimíra Šišky. Vystavili zaměstnanci úřadů práce problémům s chybně fungujícím softwarem.